

були готові інтегрувати ці технології у навчальний процес, створюючи сприятливе середовище для всебічного розвитку учнів.

Отже, психолого-педагогічний супровід учнів початкової школи є ключовим елементом у забезпеченні їх успішного навчання та розвитку в умовах сучасної соціокультурної реальності. Він потребує *комплексного підходу*, що включає адаптацію навчальних програм, активну співпрацю з батьками та індивідуалізацію навчання. Забезпечення такої підтримки є важливим завданням для всіх учасників освітнього процесу, що сприятиме формуванню успішної, впевненої та творчої особистості.

Ураховуючи динамічні зміни у суспільстві, подальші дослідження можуть бути спрямовані на: дослідження впливу цифрових технологій, вивчення ефективності використання цифрових інструментів у психолого-педагогічному супроводі та їхнього впливу на навчальний процес; створення та запровадження програм професійної підготовки педагогів, створення нових курсів і тренінгів для вчителів, які забезпечують навички ефективного супроводу учнів з урахуванням сучасних вимог; дослідження впливу соціальних факторів та аналіз того, як соціально-економічні умови впливають на психолого-педагогічний супровід та навчання учнів, особливо в умовах різних регіонів; вивчення та запровадження інтегративних естетотерапевтичних технологій організації освітнього процесу у ЗЗСО.

Література:

1. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>
2. Бех І.Д. Психологічний супровід особистісно зорієнтованого виховання / І.Д. Бех // Початкова школа. – 2004. – №3. – С.3-6.
3. O.Fedyi, T.Miroshnichenko, O.Silchuk, Yu.Nikolaenko. The exploration of the level of pedagogical university students motivation for using aesthetic therapy. Вісник Запорізького національного університету: збірник наукових праць. Педагогічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2021. No1(37). Ч.2. С. 186-192 2022 р.
4. Федій О., Процай Л., Гібалова Н., Починок Є. Навчально-наукова лабораторія інноваційних освітніх рішень у початковій освіті: педагогічні тренди та креативи. *Витоки педагогічної майстерності*. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленко, 2021. №28. С.188-197. URL: <http://sources.pnpu.edu.ua/issue/view/15049/8222>

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Чуб К. Ф.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
kchub2017@gmail.com*

Актуальність. Основою забезпечення сталого розвитку суспільства є освіта, як ключовий фактор, що сприяє реалізації цілей сталого розвитку й забезпечує попередження та вирішення світових криз. Аспекти розвитку особистості учнів початкової школи в умовах впровадження інформаційно-цифрових технологій та реалізації стратегії сталого розвитку є предметом досліджень багатьох вчених, зокрема ґрунтовні дослідження в цьому напрямку здійснюють Власій О. та Дудка О., які розглядають шляхи формування інформаційно-цифрової компетентності учасників освітнього процесу в умовах сталого розвитку [1]; Дубровська Л., Самойленко О. та Дубровський В., які досліджують педагогічні особливості використання нетрадиційних уроків у початковій школі [2]; Кудла М., яка вивчає розвивальне освітнє середовище у початковій школі як фактор становлення успішної особистості в умовах сьогодення [3] тощо. З огляду на сказане, є актуальними питання пошуку ефективних засобів

упровадження в освітній процес вже в початковій школі, умов реалізації освіти для сталого розвитку.

Мета статті полягає у висвітленні педагогічних особливостей формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи в умовах сталого розвитку.

Методика й організація дослідження. Аналіз наукових джерел дає змогу визначити зміст поняття «освіта в умовах сталого розвитку» як «сучасний підхід до організації освітнього процесу, який включає інформування членів суспільства про основні проблеми сталого розвитку, формування світогляду, що базується на засадах сталості, переорієнтацію навчання з передачі знань від учителя до учня на встановлення діалогу між ними» [5]. Сьогодні напрями та можливості впровадження інформаційно-цифрових технологій в освітній процес початкової школи в основному визначаються Концепцією Нової української школи, а також Державним стандартом початкової освіти. Аналіз положень документів засвідчує, що використання інформаційно-цифрових технологій має базуватися на системному підході, який охоплює всі види діяльності учнів початкової школи.

Питання формування інформаційно-цифрової компетентності в умовах сталого розвитку стають все більш актуальними, особливо в молодшому шкільному віці, як важливому етапі когнітивного розвитку особистості. Педагогічні умови ефективного формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи в інтерактивному середовищі передбачають розвиток позитивної мотивації учнів через організацію рефлексивної діяльності на наявному рівні сформованості компетентності, що, зі свого боку, сприяє розвитку інформаційно-цифрової грамотності.

З вищезазначеної точки зору можна стверджувати, що формування інформаційно-цифрової компетентності в умовах сталого розвитку може бути досягнуто шляхом поєднання використання інформаційно-цифрових інструментів та інтерактивного навчання. Окреслені висновки є актуальними на сьогодні та потребують подальшого розвитку у зв'язку з появою нових інформаційно-цифрових засобів та можливістю їх використання в освітньому процесі.

Процес формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи в умовах сталого розвитку має бути цілеспрямованим, системним і конкретно організованим, у зв'язку з чим його організація повинна бути предметом особливої уваги НУШ. Доцільно відзначити, що метою формування такої компетентності у здобувачів освіти в умовах сталого розвитку є розвиток їх здатності орієнтуватися в інформаційних потоках, розпізнавати важливе та необхідне, виявляти потребу в правдивій інформації та формулювати її; уміння ставити запитання, визначати джерела інформації та застосовувати успішні стратегії пошуку цієї інформації, самостійно шукати, отримувати, систематизувати, аналізувати та відбирати інформацію, необхідну для вирішення навчальних завдань, творчо її опрацьовувати, зберігати та передавати; вміння використовувати програмні засоби для вирішення завдань у різних сферах діяльності.

Важливим аспектом формування інформаційно-цифрової компетентності учня початкової школи є врахування його психологічних, індивідуальних та вікових особливостей, що, у підсумку, вплине на продуктивність процесу. Тому кожен учитель повинен мати уявлення про загальні аспекти розвитку учня початкової школи, щоб сформулювати ефективні засоби реалізації такого процесу.

Результати дослідження. Практична спрямованість формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи в умовах сталого розвитку полягає в тому, що в сучасних умовах інформатизації суспільства в учнів формуються необхідні вміння та навички не тільки на уроках інформатики, а й в інформаційно-освітній діяльності з інших предметів.

Доцільно виокремити ключові педагогічні умови, які впливають на формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи в умовах сталого розвитку. Зокрема, такими умовами є нестандартні форми організації навчання, реалізація виховних ситуацій щодо залучення учнів до інформаційної діяльності, створення інформаційно-розвивального середовища для занять з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей кожної дитини, забезпечення творчої самореалізації учнів тощо.

Висновки. Таким чином, необхідно відзначити, що формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи в умовах сталого розвитку є соціально обумовленою, цілеспрямованою взаємодією вчителів та учнів, яка спрямована на здобуття знань, вмінь та навичок роботи з інформацією із використанням на цій основі інформаційно-цифрових технологій. В основі формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи лежать такі педагогічні умови цього процесу як застосування нетипових форм організації навчання, реалізація виховних ситуацій для залучення учнів до інформаційної діяльності, інформаційне забезпечення та створення розвиваючого середовища для навчання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей кожного учня, забезпечення творчої самореалізації тощо.

Література:

1 Власій О., Дудка О. Шляхи формування інформаційно-цифрової компетентності учасників освітнього процесу. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2019. С. 383-397.

2. Дубровська Л. О., Самойленко О. В., Дубровський В. Л. Педагогічні особливості використання нетрадиційних уроків у початковій школі. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. 2019. № 4. С. 45-50.

3. Кудла М. В. Розвивальне освітнє середовище у початковій школі як фактор становлення успішної особистості. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020. № 70, Т. 2. С. 95-99.

4 Пометун О. І. Педагогічні засади освіти для сталого розвитку в Українській школі. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 171-182

5 Чайковська Г. Б. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи на засадах сталого розвитку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2020. Вип. 1 (46). С. 138-142

САМООЦІНЮВАННЯ ЕТИЧНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ДІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ОНЛАЙН-ВЗАЄМОДІЇ: СУТНІСТЬ ТА ШЛЯХ СТИМУЛЮВАННЯ

Шишак А.М.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
andrianashyshak@tnpu.edu.ua*

Актуальність дослідження. Епоха цифрової трансформації передбачає становлення нової форми контактів між людьми – віртуальної взаємодії. Соціальна складова сталого розвитку суспільства та кожної особистості зокрема реалізується і в офлайн, і в онлайн. Зважаючи на це, змінюються підходи до організації спілкування, дещо специфічним стає його перебіг і, відповідно до цього, з'являються нові виклики, які пов'язані з етичністю та безпечністю поведінки молодших школярів в інтернеті.

Оскільки дорослі не можуть постійно гарантувати повний контроль за тим, що і як роблять діти у Глобальній мережі, єдино правильним шляхом є навчити учнів 6–10 років самим спостерігати за своїми діями, аналізувати їх та оцінювати на предмет етичності та безпечності. Тож зазначене вище обґрунтовує важливість запропонованої теми дослідження.